

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه کردستان
دانشکده مهندسی
گروه مهندسی عمران

عنوان:

ارزیابی احتمالاتی پاسخ لرزه‌ای سازه‌ها

پژوهشگر:

نصراله افتخاری یوسف آباد

استاد راهنما:

دکتر آزاد یزدانی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مهندسی عمران گرایش زلزله

شهریور ماه ۱۳۹۰

کلیه حقوق مادی و معنوی مترتب بر نتایج مطالعات،

ابتکارات و نوآوری های ناشی از تحقیق موضوع

این پایان نامه (رساله) متعلق به دانشگاه کردستان است.

تعهد نامه

اینجانب نصراله افتخاری یوسف آباد دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مهندسی عمران گرایش زلزله دانشگاه کردستان، دانشکده مهندسی گروه مهندسی عمران تعهد می نمایم که محتوای این پایان نامه نتیجه تلاش و تحقیقات خود بوده و از جایی کپی برداری نشده و به پایان رسانیدن آن نتیجه تلاش و مطالعات مستمر اینجانب و راهنمایی و مشاوره اساتید بوده است.

با تقدیم احترام

۱۳۹۰ / ۶ / ۳۰

تقدیم به پدرم و مادرم

آنان که وجودم برایشان همه رنج است و
وجودشان برایم همه مهر

تقدیم به همسرم

او که سایه مهربانیش سایه سار زندگی من است

و تقدیم به برادر، و خواهرانم

آنان که وجودشان شادی بخش و مایه آرامش من است.

تقدیر:

نگارنده بر خود لازم می‌داند که از زحمات بی‌دریغ و راهنمایی‌های ارزشمند استاد گرامی جناب آقای دکتر یزدانی در طول انجام این پروژه تشکر و قدردانی نماید. همچنین از زحمات دوستان عزیزم، آقایان مهندس کوثری و مهندس صفاری کمال تشکر و قدردانی را دارم.

چکیده

یکی از چالش‌های مهندسی عمران در دهه‌های اخیر وجود تعداد بسیار زیاد متغیر تصادفی است که در تحریک زمین‌لرزه و پارامترهای سیستم موجود می‌باشد. به عنوان مثال، مشخصات سازه از تعدادی از پارامترها که دارای ماهیت تصادفی می‌باشند (مصالح، هندسه، محل اثر بار و غیره)، تأثیر می‌پذیرند. اثر عدم قطعیت‌های متغیرهای ورودی روی پاسخ سازه با استفاده از تحلیل حساسیت و تحلیل عدم قطعیت مورد بررسی قرار می‌گیرد. بدین وسیله عدم قطعیت در خروجی و همچنین اهمیت هر یک از پارامترهای ورودی روی خروجی تعیین می‌گردد. تحلیل حساسیت به معنی تعیین سهم هر یک از پارامترهای ورودی روی ایجاد واریانس و پراکندگی خروجی می‌باشد. روش تحلیل حساسیت بر پایه مونت کارلو یکی از روش‌های تحلیل حساسیت با نتیجه منطقی می‌باشد.

هدف از این مطالعه بررسی اثر عدم قطعیت در مدل و همچنین عدم قطعیت در زمین‌لرزه ورودی روی پاسخ لرزه‌ای سازه می‌باشد. برای این منظور از تحلیل عدم قطعیت و تحلیل حساسیت استفاده می‌گردد. تحلیل حساسیت بر پایه واریانس با استفاده از روش مونت کارلو، برای محاسبه شاخص حساسیت مرتبه اول و تعیین سهم هر پارامتر ورودی روی عدم قطعیت در خروجی انجام می‌گیرد. متغیرهایی که اثر بیشتری روی پاسخ سازه دارند تعیین می‌شوند. نتایج تحلیل‌ها نشان می‌دهد که رابطه‌سازی تحلیل دینامیکی سازه در دامنه فرکانس و بر اساس اطلاعات لرزه‌شناسی تحریک می‌تواند در مناطقی مانند ایران که کمبود رکورد زمین‌لرزه دارد، مورد استفاده قرار گیرد.

کلمات کلیدی: شبیه‌سازی مونت کارلو، زمین‌لرزه، تحلیل حساسیت، تحلیل عدم قطعیت، عدم قطعیت در مبانی، عدم قطعیت تصادفی.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	فصل اول (مقدمه)
۲	۱-۱ تحلیل احتمالاتی سازه ها
۴	۲-۱ ضرورت پرداختن به موضوع
۵	۳-۱ فرضیات و سوالات تحقیق
۶	۴-۱ روشها و مفاهیم مورد نیاز
۹	فصل دوم (پیشینه و تاریخچه تحقیق)
۱۰	۱-۲ مقدمه
۱۰	۲-۲ عدم قطعیت در مشخصات و خصوصیات مکانیکی سیستم
۱۴	۳-۲ بررسی مطالعات مهندسی زلزله
۱۸	۴-۲ هدف از مطالعه
۱۹	فصل سوم (روش های تولید زمین لرزه، تحلیل سازه در حوزه فرکانس)
۲۰	۱-۳ مقدمه
۲۰	۲-۳ روش های تولید زمین لرزه
۲۱	۳-۲-۱ روش مدل لرزه شناسی
۲۲	۳-۲-۱-۱ فاکتور چشمه
۲۴	۳-۲-۱-۲ مسیر انتشار امواج
۲۷	۳-۲-۱-۳ ضریب کاهندگی لایه های فوقانی
۲۸	۳-۲-۱-۴ اثر سایت

- ۲۹ ۵-۱-۲-۳ ارزیابی روش مدل لرزه شناسی
- ۳۰ ۳-۳ تحلیل سازه‌ها در حوزه فرکانس
- ۳۱ ۱-۳-۳ تابع پاسخ فرکانسی مختلط (سیستم یکدرجه آزاد با میرایی ویسکوز)
- ۳۳ ۲-۳-۳ پاسخ به تحریک تناوبی
- ۳۴ ۳-۳-۳ پاسخ به تحریک دلخواه ..
- ۳۵ ۴-۳-۳ پاسخ سیستم چند درجه آزاد، تحت تحریک تابعی از فرکانس
- ۳۶ ۱-۴-۳-۳ روش اجزا محدود برای تعیین پاسخ سیستم در حوزه فرکانس
- ۳۷ ۲-۴-۳-۳ روش تحلیل شبه استاتیکی
- ۳۷ ۳-۴-۳-۳ روش تحلیل شبه استاتیکی به روز شده ..
- ۳۸ ۴-۴-۳-۳ روش تحلیل مودال
- ۴۰ ۴-۴-۳ مطالعه موردی و بررسی پاسخ سازه‌ها
- ۴۰ ۱-۴-۳ سازه‌های استفاده شده جهت تحلیل
- ۴۳ ۲-۴-۳ تحلیل سازه‌های مورد مطالعه در حوزه فرکانس
- ۴۳ ۱-۲-۴-۳ تعیین ماتریس جرم
- ۴۴ ۲-۲-۴-۳ تعیین ماتریس میرایی
- ۴۸ ۳-۲-۴-۳ تولید زمین لرزه و اعمال آن به سازه
- ۴۸ ۴-۲-۴-۳ بررسی و تفسیر نتایج
- ۵۱ ۵-۳ خلاصه و نتیجه گیری
- ۵۲ **فصل چهارم (تحلیل عدم قطعیت و تحلیل حساسیت)**
- ۵۳ ۱-۴ مقدمه
- ۵۳ ۲-۴ تحلیل مونت کارلو

۵۵.....	۱-۲-۴ انتخاب تابع توزیع احتمال برای عدم قطعیت در ورودی
۵۶.....	۲-۲-۴ روش‌های نمونه‌گیری و تولید نمونه دارای بازه و توزیع مشخص
۵۷.....	۳-۲-۴ ارزیابی مدل
۵۸.....	۴-۲-۴ مبانی تحلیل عدم قطعیت
۵۸.....	۵-۲-۴ مبانی تحلیل حساسیت
۵۸.....	۳-۴ مطالعه موردی
۵۹.....	۱-۳-۴ انتخاب بازه و توزیع آماری مناسب برای متغیرهای تصادفی
۵۹.....	۲-۳-۴ ارزیابی پاسخ سازه‌ها در حوزه فرکانس و مقایسه آن با حوزه زمان
۶۲.....	۳-۳-۴ تحلیل عدم قطعیت
۶۸.....	۴-۳-۴ اثر عدم قطعیت بر منحنی شکست
۷۰.....	۵-۳-۴ تحلیل حساسیت
۷۱.....	۱-۵-۳-۴ تحلیل حساسیت بر پایه واریانس
۷۲.....	۱-۱-۵-۳-۴ تحلیل حساسیت به روش شبیه‌سازی مونت کارلو
۷۴.....	۲-۱-۵-۳-۴ مطالعه موردی (تحلیل حساسیت)
۷۷.....	۴-۴ خلاصه و نتیجه‌گیری
۷۸.....	فصل پنجم (اثر همزمان عدم قطعیت در مدل و زمین لرزه)
۷۹.....	۱-۵ مقدمه
۷۹.....	۲-۵ مدل‌های استفاده شده در تحلیل
۸۰.....	۳-۵ انتخاب بازه و توزیع آماری مناسب برای متغیرهای تصادفی
۸۱.....	۱-۳-۵ عدم قطعیت در جرم
۸۱.....	۲-۳-۵ عدم قطعیت در میرایی
۸۲.....	۳-۳-۵ عدم قطعیت در مصالح

۸۲ ۴-۳-۵ عدم قطعیت در هندسه ...
۸۳ ۴-۳-۵ عدم قطعیت در تحریک زمین لرزه ...
۸۴ ۴-۵ تحلیل حساسیت
۸۷ ۵-۵ خلاصه و نتیجه گیری ..
۸۸ فصل ششم (نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات)
۸۹ ۱-۶ خلاصه و نتیجه گیری
۹۲ ۲-۶ ارائه پیشنهادات
۹۳ منابع

فهرست جدول‌ها

صفحه	عنوان
۲۷	جدول ۳-۱: مقادیر پارامترهای مورد نیاز برای محاسبه ی فاکتور کیفیت طبق مراجع مختلف
۲۸	جدول ۳-۲: ضرایب افزایش دامنه برای انواع خاک
۴۰	جدول ۳-۳: مشخصات مودال سازه های سه و نه طبقه SAC
۴۷	جدول ۳-۴: ضرایب ثابت ماتریس میرایی برای سازه های مختلف
۴۸	جدول ۳-۵: مقادیر فرض شده هر یک از متغیرهای تولید زمین لرزه به کمک روش مدل لرزه شناسی
۵۹	جدول ۴-۱: بازه و توزیع آماری متغیرهای تصادفی
۶۰	جدول ۴-۲: مجموعه ۲۰ رکورد زمین لرزه استفاده شده در تحلیل
۸۴	جدول ۵-۱: بازه و توزیع آماری متغیرهای تصادفی

فهرست شکل‌ها

عنوان	صفحه
شکل ۱-۱: سه مولفه اساسی برای تحلیل دینامیکی سازه	۲
شکل ۲-۱: شتابنگاشت زمین لرزه	۳
شکل ۱-۲: کمانش عضو با مقطع IPE	۱۲
شکل ۲-۲: نتایج تحلیل حساسیت پارامترهای تاثیرگذار بر کمانش عضو	۱۲
شکل ۳-۲: هندسه، بارگذاری و مشخصات سازه ای قاب استفاده شده در تحلیل	۱۳
شکل ۴-۲: مشخصات سازه ای قاب استفاده شده در تحلیل	۱۳
شکل ۵-۲: نتایج تحلیل حساسیت پارامترهای تاثیرگذار بر ظرفیت باربری	۱۴
شکل ۶-۲: نتایج تحلیل حساسیت	۱۵
شکل ۷-۲: منحنی تورنادو و نتایج تحلیل FOSM	۱۶
شکل ۸-۲: خلاصه منحنیهای IDA و مقایسه در دو حالت با و بدون در نظر گرفتن عدم قطعیت	۱۷
شکل ۱-۳: ضریب کاهندگی هندسی	۲۵
شکل ۲-۳: مقایسه طیف پاسخ شتاب زمین لرزه ساگونای و طیف میانگین هجده زمین لرزه تولید شده	۲۹
شکل ۳-۳: مقایسه طیف پاسخ شتاب زمین لرزه تنانت و طیف میانگین هجده زمین لرزه تولید شده	۲۹
شکل ۴-۳: مشخصات سازه نه طبقه SAC	۴۱
شکل ۵-۳: مشخصات سازه سه طبقه SAC	۴۲
شکل ۶-۳: نمایش جرم متمرکز در گره‌های سازه ای	۴۳
شکل ۷-۳: تغییرات میرایی متناسب با جرم و میرایی متناسب با سختی نسبت به فرکانس	۴۶
شکل ۸-۳: میرایی رایلی	۴۷
شکل ۹-۳: پاسخ طبقات مختلف سازه سه طبقه	۴۹

- شکل ۳-۱۰: پاسخ طبقه اول سازه سه طبقه ۴۹
- شکل ۳-۱۱: پاسخ طبقات مختلف سازه نه طبقه ۵۰
- شکل ۳-۱۲: پاسخ طبقه اول سازه نه طبقه ۵۰
- شکل ۴-۱: مقایسه مقادیر میانه و انحراف معیار استاندارد برای تغییر مکان جانبی سازه ۳ طبقه در حوزه زمان و حوزه فرکانس ۶۱
- شکل ۴-۲: مقایسه مقادیر میانه و انحراف معیار استاندارد برای تغییر مکان جانبی سازه ۹ طبقه در حوزه زمان و حوزه فرکانس ۶۱
- شکل ۴-۳: میانگین و انحراف معیار استاندارد پاسخ سازه سه طبقه SAC تحت زمین لرزه به فاصله ۳۰ کیلومتر، نوع خاک generic soil و بزرگ‌های مختلف برای دو حالت: الف): ماکزیمم جابجایی طبقات، ب): ماکزیمم جابجایی نسبی طبقات (دریفت) ۶۲
- شکل ۴-۴: میانگین و انحراف معیار استاندارد پاسخ سازه نه طبقه SAC تحت زمین لرزه به فاصله ۳۰ کیلومتر، نوع خاک generic soil و بزرگ‌های مختلف برای دو حالت: الف): ماکزیمم جابجایی طبقات، ب): ماکزیمم جابجایی نسبی طبقات (دریفت) ۶۳
- شکل ۴-۵: میانگین و انحراف معیار استاندارد پاسخ سازه سه طبقه SAC تحت زمین لرزه به بزرگای ۶، فاصله ۴۰ کیلومتر و انواع مختلف خاک برای دو حالت: الف): ماکزیمم جابجایی طبقات، ب): ماکزیمم جابجایی نسبی طبقات (دریفت) ۶۴
- شکل ۴-۶: میانگین و انحراف معیار استاندارد پاسخ سازه نه طبقه SAC تحت زمین لرزه به بزرگای ۶، فاصله ۴۰ کیلومتر و انواع مختلف خاک برای دو حالت: الف): ماکزیمم جابجایی طبقات، ب): ماکزیمم جابجایی نسبی طبقات (دریفت) ۶۵
- شکل ۴-۷: میانگین و انحراف معیار استاندارد پاسخ سازه سه طبقه تحت زمین لرزه دارای بزرگای ۶، نوع خاک generic soil و فواصل مختلف برای دو حالت: الف): ماکزیمم جابجایی طبقات، ب): ماکزیمم جابجایی نسبی طبقات (دریفت) ۶۶
- شکل ۴-۸: میانگین و انحراف معیار استاندارد پاسخ سازه نه طبقه تحت زمین لرزه دارای بزرگای ۶، فاصله ۴۰ کیلومتر و انواع مختلف خاک برای دو حالت: الف): ماکزیمم جابجایی طبقات، ب): ماکزیمم جابجایی نسبی طبقات (دریفت) ۶۷
- شکل ۴-۹: مراحل استخراج منحنی شکست ۶۹
- شکل ۴-۱۰: منحنی شکست ۶۹
- شکل ۴-۱۱: مشخصات نمودار جعبه ای ۷۴

- شکل ۴-۱۲: نمودار جعبه ای شاخص حساسیت در مقابل اندازه نمونه ها (برای هر اندازه نمونه ۲۰ شاخص حساسیت محاسبه شده است. مقادیر دقیق حساسیت با خط چین نشان داده شده است). ۷۵
- شکل ۴-۱۳: نتایج تحلیل حساسیت (اثر هر پارامتر روی پراکندگی در پاسخ) ۷۶
- شکل ۴-۱۴: نمودار تورنادو- حساسیت پارامترهای تأثیرگذار بر زمین لرزه در دو حالت: الف) سازه ۳ طبقه و ب) سازه ۹ طبقه. ۷۷
- شکل ۵-۱: هندسه و مشخصات قاب های دو و چهار طبقه استفاده شده در تحلیل احتمالاتی ۸۰
- شکل ۵-۲: نتایج تحلیل حساسیت برای قاب ۲ طبقه ۸۵
- شکل ۵-۳: نتایج تحلیل حساسیت برای قاب ۴ طبقه ۸۶

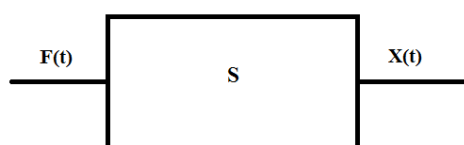
۱. فصل اول:

مقدمه

۱-۱- تحلیل احتمالاتی سازه‌ها

نیاز به تحلیل دینامیکی احتمالاتی سیستم‌های مهندسی از این حقیقت ناشی می‌شود که گروه مهمی از بارهای دینامیکی وارده به سازه، در معرض تغییرات زیادی در شدت بار و محتوای فرکانسی می‌باشند. این گروه از بارها شامل بارهای محیطی (مانند بار باد روی ساختمان‌های بلند و پل‌ها، بارهای هیدرودینامیک روی سازه‌های دریایی، بارهای ناشی از زلزله روی ساختمان‌ها و سدها) و بارهای ایجاد شده توسط بشر (مانند بارهای ترافیکی روی پل‌ها، بارهای ناشی از انفجار، بارهای ناشی از ماشین آلات صنعتی) می‌باشند. در طراحی یک سازه، اولین گام تحلیل سازه با در نظر گرفتن این بارها به عنوان یک بار شبه استاتیکی و به دست آوردن نیروهای داخلی اعضا می‌باشد. اگرچه ممکن است این روش تقریبی برای تحلیل سازه‌های کوچک مقیاس و متعارف تحت بارهای دینامیکی با شدت پایین پذیرفته شده باشد، اما واضح است که این روش برای تحلیل و طراحی سازه‌های بسیار مهم و بزرگ مقیاس مهندسی دارای دقت کافی نمی‌باشد. در چنین مواردی، از آنجایی که وقوع خسارت در چنین سیستم‌هایی موجب ایجاد خسارات مالی شدید و در خطر افتادن جان انسان‌های زیادی می‌شود، تحلیل دینامیکی دقیق مورد نیاز می‌باشد (Manolis and Koliopoulos, 2001).

سه مولفه اساسی مورد نیاز برای تحلیل دینامیکی سیستم در شکل ۱-۱ نشان داده شده است. فرض کنید $F(t)$ نشان‌دهنده تحریک (بار) دینامیکی باشد، S نشان‌دهنده دستگاه معادلات حاکم بر ارتعاش سیستم و $X(t)$ نشان‌دهنده بردار پاسخ سیستم باشد.

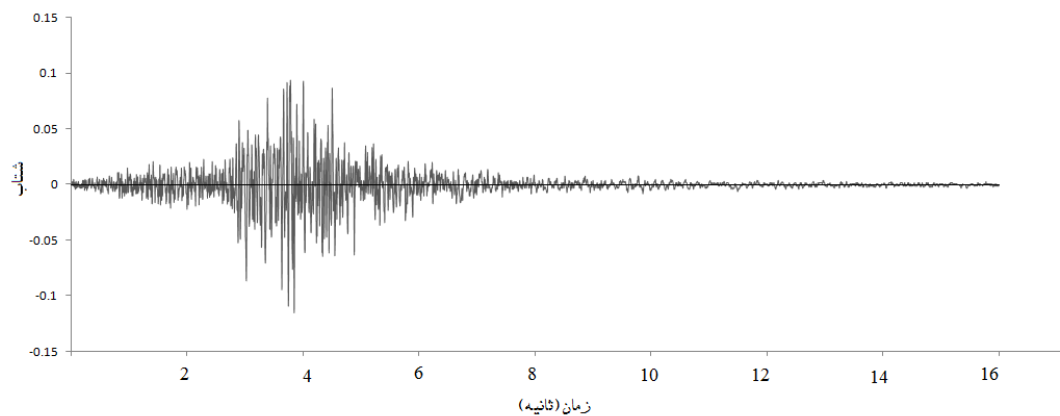

شکل ۱-۱: سه مولفه اساسی برای تحلیل دینامیکی سازه (Manolis and Koliopoulos, 2001)

حل مسئله تحلیل سیستم تحت بار دینامیکی $F(t)$ شامل حل معادلات دیفرانسیل ارتعاشی سیستم S (با داشتن مشخصات مکانیکی سیستم) برای محاسبه پاسخ $X(t)$ می‌باشد. از مفاهیم اولیه دینامیک سازه می‌دانیم که معادله تعادل دینامیکی سیستم به صورت زیر می‌باشد:

$$M\ddot{X}(t) + C\dot{X}(t) + KX(t) = F(t) \quad (1-1)$$

که در آن M و C و K به ترتیب ماتریس جرم، میرایی و سختی سیستم می‌باشد. تئوری دینامیک سازه تعیین ارائه دهنده روش‌هایی است که به کمک آن‌ها بتوان معادله حاکم بر تعادل دینامیکی سیستم را حل نمود. حل جبری معادله فوق برای سیستم‌های خطی تحت بارهای ساده دینامیکی مقدور می‌باشد و برای سیستم‌های پیچیده‌تر بایستی از روش‌های عددی یاری جست. در حالی که تحریک و مشخصات مکانیکی سیستم به صورت دقیق شناخته شده باشند، دینامیک سازه تعیین بهترین انتخاب برای تحلیل سیستم است. اما می‌دانیم که تعیین دقیق تحریک دینامیکی وارده به سازه و همچنین تعیین دقیق مشخصات مکانیکی سازه کار بسیار پیچیده‌ای می‌باشد. به عنوان مثال، خطرات طبیعی مانند زلزله (شکل ۱-۲)، باد و یا امواج دریا، که ممکن است به عنوان تحریک دینامیکی به سازه وارد شوند، نه تنها دارای تابع ریاضی پیچیده‌ای می‌باشند، بلکه دارای طبیعت تصادفی ناشناخته‌ای می‌باشند. بنابراین تعیین پاسخ تعیینی و قطعی سازه تحت بارهای وارده در طول عمر مفید آن، امری پیچیده و شاید غیر ممکن است. بنابراین از آنجاییکه خصوصیات مکانیکی سازه و بارهای دینامیکی وارده بر آن دارای طبیعت احتمالاتی می‌باشد، تحلیل احتمالاتی سازه ضرورت پیدا می‌کند (Manolis and Koliopoulos, 2001).

شکل ۱-۲: شتابنگاشت زمین لرزه

۱-۲- ضرورت پرداختن به موضوع

یک پروژه مهم مهندسی را در نظر بگیرید که نیاز به انجام مطالعات خطرپذیری لرزه‌ای^۱ دارد. ابتدا یک تیم شامل لرزه‌شناسان و مهندسان زلزله بایستی به تحلیل خطر^۲ لرزه‌ای منطقه مورد مطالعه بپردازند. بنابراین آنها قادر به ارائه برخی مشخصات از وضعیت خطر لرزه‌ای در منطقه می‌باشند (مانند بزرگا، فاصله کانونی، ماکزیمم شتاب زمین، مدت زمان زلزله، محتوای فرکانسی زمین‌لرزه و غیره). آنها این مشخصات را برای سطوح مختلف خطر و برای زلزله‌های با دوره‌های بازگشت مختلف ارائه می‌کنند. ولی این اطلاعات به صورت مستقیم توسط مهندس سازه و زلزله قابل استفاده نمی‌باشد، چون نرم‌افزارهای تحلیل دینامیکی، آیین‌نامه‌ها و مهندسان، نیازمند تابع تحریک دینامیکی $F(t)$ ، به عنوان تحریک ورودی به سیستم می‌باشند (مانند رکورد زمین‌لرزه شکل ۱-۲)، تا با حل معادلات دیفرانسیل مربوط به تعادل دینامیکی "S" تحت این تحریک ورودی، سیستم را تحلیل و طراحی نمایند. مشکلی که در اینجا وجود دارد، این است که رکوردهای زمین‌لرزه زیادی وجود دارد که دارای مشخصه و سطح خطر تعیین شده در گام تحلیل خطر باشد. مشخصه هدف تعیین شده در مرحله تحلیل خطر، یک رکورد زمین‌لرزه واحد را به ما نمی‌دهد تا بتوان از آن در تحلیل دینامیکی استفاده نمود و اساساً پیش‌بینی دقیق رکورد زمین‌لرزه‌ای که در آینده به سازه وارد می‌شود، غیرممکن است. در مناطقی که دارای سابقه لرزه‌خیزی بالایی می‌باشند و اطلاعات زلزله‌های گذشته موجود می‌باشد، ممکن است یک گروه از زمین‌لرزه‌هایی که دارای مشخصه هدف مورد نظر باشند، انتخاب شوند و سازه تحت این زمین‌لرزه‌ها تحلیل دینامیکی شود. بنابراین یک بازه برای پاسخ سازه خواهیم داشت. ولی سوال اینجاست که آیا زمین‌لرزه آینده دارای مشخصات همسان با زلزله‌های گذشته می‌باشد و یا از نظر مدت زمان زلزله و محتوای فرکانسی و ... با زمین‌لرزه‌های گذشته تفاوت خواهد داشت. در مناطقی که اطلاعات زلزله‌های گذشته موجود نمی‌باشد، این مشکل مضاعف می‌باشد. بنابراین مشاهده می‌شود که مسائل زیادی در تحلیل سازه ناشی از بار زلزله به دلیل تصادفی بودن ماهیت زلزله وجود دارد.

بحث بالا روی حالتی متمرکز شده بود که پیش‌بینی پاسخ ناشی از عدم قطعیت و ماهیت احتمالاتی زمین‌لرزه، پیچیده و مشکل بود. در حالت دیگر، عدم قطعیت ناشی از پارامترهای موجود در خود

¹ Seismic risk study

² Seismic hazard analysis

سازه می‌باشد (به عنوان مثال، نقص در هندسه سازه ناشی از خطاهای انسانی در مرحله ساخت و خطاهای تصادفی، عدم قطعیت در پیش‌بینی دقیق رفتار مصالح و غیره). در حالتی که اثر عدم قطعیت در زمین‌لرزه (بار ورودی) و عدم قطعیت در پارامترهای سازه با هم ترکیب شوند، پیچیدگی‌های تحلیل چند برابر می‌شود (Manolis and Koliopoulos, 2001). در واقع یکی از مشکلاتی که در مباحث جدید مهندسی عمران وجود دارد، وجود تعداد بسیار زیادی کمیت تصادفی است که در تحریک ورودی و مشخصات و خصوصیات سیستم وجود دارد. این مشکل در سازه‌های بلند و سازه‌هایی که دارای مصالح ناهمگون و غیرمتجانس³ هستند، بیشتر نمود پیدا می‌کند (Kala, 2009).

اهمیت علم دینامیک سازه احتمالاتی و ارزیابی احتمالاتی پاسخ لرزه‌ای سازه‌ها از اینجا مشخص می‌شود. این علم قصد دارد پایه و اساسی برای تحلیل سازه‌های با مشخصات دقیق غیرمشخص، در برابر بارهای احتمالاتی ارائه نماید. هدف در اینجا به دست آوردن یک پاسخ واحد نمی‌باشد (بر خلاف دینامیک سازه تعینی). نقطه آغاز در تحلیل دینامیکی احتمالاتی، پذیرفتن عدم قطعیت در پاسخ $X(t)$ ناشی از وجود عدم قطعیت در تحریک ورودی به سازه و همچنین عدم قطعیت در پارامترهای سازه می‌باشد. هدف در اینجا به دست آوردن مقادیر آماری پاسخ، ناشی از عدم قطعیت در تحریک ورودی و پارامترهای سازه می‌باشد (به جای محاسبه یک پاسخ واحد) و بنابراین یک حاشیه اطمینان برای پاسخ خواهیم داشت که می‌تواند در تصمیم‌گیری برای طراحی و یا تحلیل خطرپذیری، مفید واقع شود.

۳-۱- فرضیات و سوالات تحقیق

برای بررسی رفتار سازه تحت بارهای لرزه‌ای و با در نظر گرفتن عدم قطعیت، یک راه کاربردی تمرکز روی منبع ایجاد عدم قطعیت می‌باشد. یعنی عدم قطعیت در پاسخ را ناشی از عدم قطعیت در فرآیند تحریک و عدم قطعیت در طبیعت احتمالاتی پارامترهای سیستم ارتعاشی بدانیم. سپس با در نظر گرفتن ماهیت احتمالاتی هر پارامتر، عدم قطعیت در پاسخ کل را محاسبه نماییم. در مطالعه حاضر قصد داریم اثرات وجود عدم قطعیت در پارامترهای ورودی را روی رفتار سازه مورد بررسی قرار دهیم. هدف در تحقیق پاسخ به سوالات زیر است:

³ heterogeneous materials